

28.11.2013

VM/Silja Hiironniemi

12.11.2013

RAKENNEPOLIITTISEN OHJELMAN RAPORTOINTI

Kuntakokeilut velvoitteiden vähentämisen tueksi (Rakennepoliittisen ohjelman kohdan 3.2 viimeinen lause)

Esityksen substanssiydin.

Kuntakokeiluissa on tarkoitus kokeilla sellaisia säädösmuutoksia ja muita toimenpiteitä, joiden avulla kunnat voisivat poikkihallinnollisesti kehittää palvelurakennettaan ja palveluprosesseja sekä säästää kustannuksiaan kokeilun piirissä olevista kunnille asetetuista velvoitteista riippumatta ja lainsäädännön mukaisesta palvelujen tavoittelusta vaikuttavuudesta tinkimättä.

Kokeiluja toteutettaisiin viiden toimintamallin toteuttamiseksi.

1. Hyvinvoinnin integroitu toimintamalli. Mallin toteuttamista edistäviä toimenpiteitä kokeilussa ovat useiden lakisääteisten yksilöllisten palvelusuunnitelmien yhdistäminen, lakisääteisten toimintokohtaisten palvelusuunnitelmien yhdistäminen ja yhdistettyjen suunnitelmien valmistelua varten tarvittavan poikkihallinnollisen tiedon tietosuoja- ja salassapitosäädösten tulkintojen selvittäminen ja tarvittavat säädösmuutosehdotukset.
2. Koulutuspalvelukokeiluissa tavoitteena on parantaa kuntien edellytyksiä hyödyntää oppilaitosverkkoa lasten ja nuorten ohjaamiseksi peruskouluun ja peruskoulun jälkeiseen tutkintotavoitteeseen koulutukseen. Kokeilualueen kunnat voisivat järjestää opetuksen myös kuntien rajat ylittäen hyödyntämällä yhteistä oppilaitosverkkoa ja muita resursseja. Tarkoituksena olisi erityisesti hankkia kokemuksia lukiokoulutuksen hallinnollisesta yhteistyöstä tarvittaessa poiketen nykyisistä säädöksistä.
3. Asumispalvelujen toimintamallia kehitetään vanhusten ja vammaisten asumista koskevia vahvistettuja periaatelinjausten suuntaisesti sekä soveltamalla suosituksia ja ohjeita joustavasti ja tarkoituksenmukaisuusharkintaa noudattaen. Mallia edistetään ao. palveluja koskevan valvontaohjelman uudistamisella toiminnan onnistumista kuvaavien indikaattorien pohjalta sekä YM:n ja STM:n yhteisen kehittämishankkeen avulla (STM ei ole vielä ilmoittanut kantaansa kehittämishankkeeseen osallistumisen suhteen).
4. Valvonnan toimintamallissa kehitetään uutta joustavampaa ja asiakaslähtöisempää toimintamallia. Kokeilualueille laaditaan alueelliset kokeiluohjelmat, joissa määritellään kokeiluun sisältyvät toimialat sekä valvonnan kriteerit ja käytettävät indikaattorit. Huomio kiinnitetään palvelujen saatavuuteen, palvelukokemukseen sekä taloudellisuuteen. Aluehallintovirastojen toimintatapoja kehitetään vuorovaikutteisemmiksi. Kuntien omavalvonnan roolia kehitetään. Oppilas- ja opiskeluhuoltoa koskien selvitetään kokeilualueilla mahdollisesta uudesta lainsäädännöstä poiketen nykyisen käytännön jatkamista ja toiminnan indikaattoripohjaista valvontaa (oppilas- ja opiskeluhuollon osalta on OKM esittänyt varauksen).
5. Kuntien ja Kelan yhteistyössä kokeillaan palveluyhteistyötä ja selvitetään Kelan tietojen hyödyntämistä kuntien toimeentulotukiprosessissa ja tiedon saatavuutta kunnallisten palvelumaksujen määrittelyä varten.

Arvio esityksen taloudellisista vaikutuksista. **Budjettivaikutus:** Kokeiluhankkeen vuosikustannuksiksi on arvioitu 520.000 euroa, josta on tehty talousarvioesitys vuodelle 2014 ja ehdotus kehyksiin vuosille 2015-2016. **Kestävyysvaikutus:** Kokeilun arvioidaan vahvistavan julkisen talouden kestävyttä palvelutuotantoprosesseja keventämällä ja valvonnan tarkoituksenmukaisuutta lisäämäl-

lä, mutta euromääräiset vaikutukset voidaan arvioida vasta kokeilukauden lopussa ja riippuen kokeilusäädösten ja toimintojen vakinaistamisesta.

Lopputuote. Kokeilu alkaisi kuntien valintapäätöksellä 3/2014 lukien, jolloin käynnistyisi kunta-kohtaisten toimintamallien sovellutusten tarkempi suunnittelu. Kokeilulakeja koskeva HE annettaisiin eduskunnalle 05/2014, ja lainsäädäntö tulisi voimaan syyskaudella, viimeistään 01/2015. Kokeilu päättyisi 12/2016, jolloin tehtäisiin mahdolliset päätökset vakinaistamisesta. Kokeilu sijoittuu luokkaan B/C.

Varaumat. OKM on esittänyt varauman oppilas- ja opiskeluhuollon nykyisten käytäntöjen indikaattoripohjaista valvontaa koskien.